

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.9.2011
KOM(2011) 539 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**om trygg energiförsörjning och internationellt samarbete – ”EU:s energipolitik:
Samarbete med partner utanför våra gränser”**

{SEK(2011) 1022 slutlig}
{SEK(2011) 1023 slutlig}

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**om trygg energiförsörjning och internationellt samarbete – ”EU:s energipolitik:
Samarbete med partner utanför våra gränser”**

INLEDNING

Trygg, hållbar och konkurrenskraftig energi är av grundläggande betydelse för EU:s ekonomi och industri och för dess medborgare, och det är också ett centralt mål i EU-politiken. Om detta mål ska uppnås måste EU ha lämpliga instrument för att kunna agera inom unionen och främja sina intressen i förhållande till tredjeländer.

EU:s yttre energipolitik är avgörande för att man ska kunna fullborda den inre energimarknaden. Tidigare erfarenheter har visat att bilaterala energirelationer mellan enskilda medlemsstater och tredjelandsleverantörer eller transitländer snarare kan komma att splittra den inre marknaden än förstärka EU:s energiförsörjning och konkurrenskraft. Regelverket som successivt har införts på EU-nivå får stora konsekvenser för partnerländer, till exempel på området för nätåtkomst, trygghet och konkurrensbestämmelser. Europeiska rådet har satt en tidsfrist fram till 2014 för att fullborda den inre el- och gasmarknaden, och därför är det brådskande att utveckla dess yttre dimension.

Energi är en global angelägenhet. EU importerar över 60 % av sin gas och över 80 % av sin olja, och står inför en växande konkurrens om fossila bränsletillgångar, bland annat från tillväxtekonomier och från energiproducenterna själva. Den växande befolkningen och höjd levnadsstandard kan driva upp det globala energibehovet med upp till 40 % fram till 2030. Produktionen och användningen av energi hotar klimatet, miljön och människors hälsa. Den ökade efterfrågan på energi driver upp världspriset, leder till energifattigdom för många och drabbar hårt i länder där det är vanligt med subventioner för fossila bränslen.

I denna komplexa verklighet måste EU inta en stark, effektiv och rättvis position på den internationella scenen för att trygga den energi som unionen behöver och samtidigt främja fria och öppna energimarknader och bidra till ökad trygghet och hållbarhet inom produktion och användning av energi. Internationella lösningar inom energisektorn måste också uppfylla EU:s mål och de globala målen när det gäller att minska de globala utsläppen av växthusgaser.

Sedan det senaste meddelandet från kommissionen om yttre aspekter på EU:s energipolitik,¹ har de politiska och rättsliga ramarna för denna politik förändrats. I Lissabonfördraget angavs tydliga mål för EU:s energipolitik, vilket utvecklades ytterligare i Europa 2020-strategin². Det framgår tydligt att EU inte kan nå dessa mål utan att på lämpligt sätt hantera den yttre aspekten.

¹ KOM(2006) 590 slutlig.

² KOM(2010) 2020 slutlig.

EU måste stärka sin marknad, utvidga länkarna mellan det europeiska energinätet och grannländerna³ och skapa ett större reglerat område som gynnar alla. Det kräver först och främst ett regelbundet informationsutbyte om alla mellanstatliga avtal som slutits och som planeras av medlemsstater. Aktuella exempel har visat vilka fördelar en sådan europeisk strategi skulle föra med sig.

Rådet har erkänt behovet av nya initiativ för att utveckla ömsesidigt fördelaktiga partnerskap på energiområdet, med de främsta aktörerna och i alla frågor som är av gemensamt intresse, inbegripet energitrygghet, investeringar i hållbarhet och miljöskydd, koldioxidsnål teknik, energieffektivitet och kärnsäkerhet. I detta meddelande föreslås konkreta sätt att utvidga energisamarbetet utöver den fysiska importtryggheten. Det är förenligt med och bygger på den europeiska säkerhetsstrategin från december 2003, i dess omarbetade version från Europeiska rådet i december 2008⁴.

Sådana partnerskap och EU:s engagemang i globala forum såsom G-20 måste också gynna en mer hållbar energipolitik i tredjeländer, samtidigt som de förbättrar öppenheten på marknaden, minskar flyktigheten på den internationella marknaden och arbetar för en global energimarknad som är mindre sårbar mot utbudschocker och störningar. På så sätt bör politiken bidra till att stärka EU:s motståndskraft mot yttre energihändelser.

I sina förbindelser med utvecklingsländer och de minst utvecklade länderna, kan EU ge ett värdefullt bidrag till ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning genom att göra hållbar energi och tillgång till sådan energi till en prioriterad fråga i sin utvecklingspolitik. EU har en unik position för att främja reformåtgärder, infrastrukturutveckling och hållbar energipolitik samtidigt som man hanterar detta stora hinder för utveckling.

Medlemsstaterna, Europaparlamentet och EU-medborgarna har upprepade gånger begärt att EU ska tala med gemensam röst om yttre aspekter på energipolitiken. EU har visat att man tillsammans kan uppnå resultat som en enskild medlemsstat inte skulle kunna uppnå ensam. Dessa styrkor måste utnyttjas mer och omvandlas till en systematisk strategi. Ytterligare steg för att förbättra samstämmigheten mellan EU:s och medlemsstaternas åtgärder krävs skyndsamt, inte minst för att energin är så viktig i EU:s övergripande politiska och ekonomiska relationer med en rad tredjeländer.

I Energistrategin 2020⁵ fastställdes förstärkningen av den yttre dimensionen av EU:s energipolitik som en av de främsta prioriteringarna under de närmaste åren. Det budskapet framhövs på nytt av Europeiska rådet i februari i år. Syftet med den omfattande strategin i det här dokumentet är att möta dessa förväntningar.

I detta meddelande föreslås därför att den yttre energipolitiken utvecklas ytterligare med följande prioriteringar:

- Bygga upp den yttre dimensionen av vår inre energimarknad.
- Stärka partnerskap för trygg, säker, hållbar och konkurrenskraftig energi.

³ Kandidatländerna, möjliga kandidatländer på västra Balkan och de sexton närliggande länderna enligt den europeiska grannskapspolitiken.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/78367.pdf> och

⁵ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/reports/104630.pdf

KOM(2010) 639 slutlig.

- Förbättra tillgången till hållbar energi för utvecklingsländerna.
- Bättre främja EU:s politik utanför dess gränser.

1. BYGGA UPP DEN YTTRE DIMENSIONEN AV EU:S INRE ENERGIMARKNAD

EU:s energimarknad är beroende av att de höga importnivåerna fungerar och därmed också beroende av fria och öppna marknader. I brist på sådana är EU sårbart för flyktighet inom politik och priser. Försörjningstrygghet är till en del beroende på säkerheten på marknaden som helhet. Den yttre energipolitiken måste återspegla den inre marknadens sammanlänkning och medlemsstaternas ömsesidiga beroende.

1.1. Samordning på den inre marknaden – ökat inflytande för EU och medlemsstaterna

Bilaterala avtal mellan medlemsstater och tredjeländer har stor påverkan på utvecklingen av energiinfrastruktur och energitillgång inom EU. De måste vara helt förenliga med EU:s lagstiftning.

Kommissionen föreslår därför, tillsammans med detta meddelande, ett beslut som inför ett system för informationsutbyte om mellanstatliga avtal mellan medlemsstater och tredjeländer på energiområdet. Det föreslagna systemet, som tillgodoser en begäran från Europeiska rådet,⁶ ska utöka och komplettera det anmälningsförfarande som redan tillämpas på gasavtal⁷. Det ska ge ett strukturerat redskap för informationsutbyte på EU-nivå före och efter förhandlingar med tredjeländer.

Dessutom är kommissionen beredd att ge sitt rättsliga stöd till medlemsstater som förhandlar om avtal som direkt berör den inre marknadens lagstiftning⁸. I specifika fall kan kommissionen, innan avtalet undertecknas, ge en förhandsbedömning av ett framtida mellanstatligt avtals överensstämmelse med EU-lagstiftningen.

Kraften hos EU:s inre marknad skulle kunna användas bättre för att underlätta storskaliga infrastrukturprojekt som kopplar samman EU:s nät med tredjeländer, särskilt sådana med politisk, kommersiell eller juridisk osäkerhet. En EU-strategi kan bidra till att minska dessa risker. Det kan bli nödvändigt att förhandla om fullmakter för EU där avtalen har stor inverkan på EU:s energipolitiska mål och där det finns ett tydligt gemensamt mervärde för EU. Rådet⁹ antog nyligen en fullmakt som ger kommissionen rätt att förhandla med Azerbajdzjan och Turkmenistan om ett avtal om rättsliga ramar för ett transkaspiskt gasledningssystem, och det är ett konkret exempel på fördelarna med åtgärder på EU-nivå när det gäller energitrygghet. I framtiden kan en liknande strategi övervägas för att inrätta ramar

⁶ Europeiska rådets slutsatser från den 4 februari 2011 (EUCO 2/11).

⁷ Förordning (EU) 994/2010. Dessutom föreskriver Euratomfördraget förhandsanmälan och kontroll av bilaterala avtal som medlemsstaterna ingår på detta område. För handelsavtal för leverans av kärnmaterial som ingås av offentliga organ inom EU, krävs enligt Euratomfördraget att Euratoms försörjningsbyrå är part i avtalen och spelar en aktiv roll i säkerheten för kärnbränsleleveranser.

⁸ Detta har gjorts med framgång under förhandlingarna för det mellanstatliga avtalet om Nabucco och förhandlingarna mellan Polen och Ryssland om Yamal-ledningen.

⁹ I avvaktan på slutligt godkännande.

som ger en lämplig rättslig och politisk grund för import av förnybar elektricitet från södra Medelhavsområdet¹⁰.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Inrätta ett system för ökad öppenhet och informationsutbyte om medlemsstaters bilaterala energiavtal med tredjeländer.
- Förhandla fram avtal på EU-nivå med tredjeländer där det är nödvändigt att uppnå EU:s främsta mål, till exempel att underlätta storskaliga infrastrukturprojekt.

1.2. Nätintegrering – diversifiering av försörjningskällor och sträckningar

EU måste utvidga och diversifiera kopplingarna mellan det europeiska nätet och närliggande länder. I sitt meddelande om prioriteringar för energiinfrastrukturen för 2020 och framåt,¹¹ har kommissionen arbetat fram en översiktsplan för ett integrerat energinätverk, som tar hänsyn till de viktigaste sammanlänkningarna med tredjeländer.

Fallande gasproduktion inom EU och oro för gasförsörjningstryggheten kräver dels nya ledningar för gasimport, dels annan infrastruktur såsom LNG-terminaler. En av de främsta infrastrukturprioriteringarna för EU är att öppna den södra gaskorridoren – en tillförselväg för cirka 10-20 % av EU:s uppskattade gasbehov 2020.

EU måste visa att man är beredd att långsiktigt samarbeta med den Kaspiska regionen och Mellanösternregionerna, både politiskt och ekonomiskt. EU måste också hjälpa stora leverantörländer med att utveckla dels sina energisektorer på ett effektivt och hållbart sätt, dels därmed förbundna modeller för handels- och investeringsförbindelser med EU. Det gäller länder som Azerbajdzjan, Turkmenistan, Irak och andra, framför allt i den Centralasiatiska regionen.

Som en del i södra gaskorridoren ska det föreslagna avtalet mellan EU, Azerbajdzjan och Turkmenistan, om gasöverföring och infrastruktur genom det Kaspiska området, bana väg för en fysisk infrastruktur för leverans av naturgas från Turkmenistan genom Kaspiska havet.

Ungefär 20 % av EU:s gasleveranser går genom Ukraina. EU måste stödja satsningarna för att rusta upp Ukrainas gasöverföringssystem och samtidigt förbättra insynen och de rättsliga ramarna. Man bör sträva efter att snabbare integrera Ukraina i energigemenskapen.

EU måste också arbeta för att upprätta ett trepartssamarbete på politisk och administrativ nivå med Ryssland och Ukraina för att säkerställa stabila och obrutna gasleveranser genom den östra korridoren.

Medelhavsregionens betydelse för EU:s energiförsörjning ökar, både vad gäller fossila bränslen och potential för elektricitet från förnybara källor. EU bör därför vara mer aktivt engagerad för att främja utvecklingen av energiinfrastrukturen i den här regionen.

Beträffande oljesektorn har realiserandet av korridoren för oljetransport mellan Asien och Europa (*Euro-Asian Oil Transportation Corridor*) hög prioritet. Korridoren skulle erbjuda

¹⁰ Se även avsnitt 1.3.

¹¹ KOM(2010) 677 slutlig.

direkt tillgång till råolja från Kaspiska havet. Stabiliteten i råoljeveranserna via Druzhba-rörledningen bör tas upp i energidialogen med Ryssland.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Fullfölja genomförandet av de främsta infrastrukturprojekten som anges i kommissionens meddelande om prioriteringar för energiinfrastrukturen för 2020 och framåt.
- Diversifiera källorna och sträckningarna för gas- och oljeförsörjning, däribland genom att snarast möjligt öppna den södra korridoren.
- Främja funktionsduglighet och driftsäkerhet hos befintlig olje- och gasinfrastruktur i öst och stödja upprustningen av det ukrainska gasöverföringsnätet fram till 2020.
- Utveckla ett trepartssamarbete på politisk och administrativ nivå med Ryssland och Ukraina för att säkerställa stabila och oavbrutna gasleveranser genom den östra korridoren.
- Främja samarbete om projekt om förnybar energi med länderna i södra Medelhavsregionen, framför allt inom ramen för Solenergiplanen för Medelhavet, med lanseringen av ett pilotprojekt med solkraftverk under 2011–2012.

1.3. Marknadsintegration med närliggande stater – en omfattande men mångsidig strategi

Kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik ska se till att intensifiera energisamarbetet¹² för att förbättra marknadsintegrationen och energitryggheten i förbindelserna med partner i den europeiska grannskapspolitiken. Målet är att uppnå en integrerad energimarknad tillsammans med alla grannskapsländer utifrån konvergens i lagstiftningen. Existerande EU-instrument bör användas för att främja likvärdiga konkurrensvillkor för leverantörer inom och utanför EU. En differentierad strategi kommer dock att behövas för att skapa balanserade partnerskap som återspeglar ländernas vilja att närma sina regelverk till EU:s och, där det är relevant, att genomföra koldioxidprissättning som del av förutsättningarna för lika konkurrensvillkor för kraftproducenter¹³.

Länder i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), inbegripet Norge, ingår redan i EU:s interna marknad. Ett samarbete med Schweiz bör också byggas upp. De aktuella förhandlingarna om ett avtal som syftar till full integration av elmarknaderna bör ges prioritet, och man bör också överväga att utvidga dessa marknader till andra områden, exempelvis förnybara energi och naturgas.

Fördraget om energigemenskapen är referenspunkt för de flesta av EU:s grannländer som vill ingå i det europeiska energisystemet. Med anslutningen nyligen av Moldavien och Ukraina har energigemenskapen potential att koppla EU-marknaden till nio närliggande länder. Dess tillämpningsområde skulle utökas successivt och kombineras med effektivare genomförande

¹² Gemensamt meddelade *Ny respons på ett grannskap i förändring*, KOM(2011) 303.

¹³ Villkoren för tredjeländers deltagande i Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och i europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen (ENTSO) är sammankopplade med tillämpningen av motsvarande EU-lagstiftning.

och tillsyn, men även med konkret hjälp att reformera dessa marknader¹⁴. En utvidgning av energigemenskapen skulle kunna bli aktuell för länder som har slutit eller har för avsikt att förhandla om frihandelsavtal med EU och som visar såväl vilja som förmåga att genomföra relevant EU-lagstiftning.

Turkiet ska snart kopplas in på EU:s kraftnät och kan bli ett större nav för gas och ett gastransitland för EU. Framsteg i förhandlingarna om Turkiets anslutning till energigemenskapen och framsteg i arbetet för att öppna energikapitlet i anslutningsförhandlingarna skulle bidra till att fördjupa samarbetet och skapa en solid ram för gastransport genom Turkiet.

Samtidigt bör Bakuinitiativet och det östliga partnerskapets plattform för energitrygghet fortsatt utgöra den främsta ramen för en regional energidialog mellan EU och dess grannländer i öst, också med hjälp från EU:s INOGATE-program¹⁵.

Energisituationen i södra Medelhavsområdet kräver särskilda insatser. Energiförbehovet i regionen förväntas fördubblas från den aktuella nivån fram till 2020. Det krävs en snabb marknadsreform för att stimulera till investeringar i ren och effektiv energi och koldioxidsnål energiteknik. Som ett första steg är EU redo att arbeta på utvecklingen av ett energisamarbete mellan EU och södra Medelhavsområdet, vilket främst ska fokuseras på att utveckla förnybar energi¹⁶. Lovande förberedande samtal med partners i regionen som Marocko eller Algeriet tyder på att detta initiativ möter intresse och förtjänar att utforskas fullt ut.

Kommission bör tillsammans med medlemsstaterna uppmuntra gemensamma industriledda projekt med alla grannländer på de viktigaste sektorerna av gemensamt intresse: förnybar elektricitet, energieffektivitet och efterfrågestyrning (DMS – *Demand Side Management*), med tonvikt på forskning och innovation, tillväxt och sysselsättning. För att stödja detta kan kommissionen överväga att förbättra villkoren som ges i förnybarhetsdirektivet¹⁷ om gemensamma projekt mellan medlemsstater i energigemenskapen och andra tredjeländer – om detta kan göras utan att undergräva additionaliteten och ambitionsnivån avseende målen för utveckling av förnybar energi i EU. Kommissionen ska fortsätta att främja grannländernas deltagande i EU-initiativ som *Smart Cities and Communities* och *Covenant of Mayors*. EU bör också överväga att erbjuda omfattande bilaterala partnerskap med länder som är intresserade av att satsa på ytterligare integration.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Slutföra förhandlingarna med Schweiz i enlighet med de antagna förhandlingsdirektiven som syftar till full integration av elmarknaderna.
- Intensifiera energisamarbetet med länder som befinner sig i anslutningsprocessen till EU.
- Fördjupa och utvidga giltigheten för Fördraget om energigemenskapen efter 2016, och fokusera på effektivt genomförande.

¹⁴ KOM(2011) 105 slutlig.

¹⁵ Inogate-programmet stöder energipolitiskt samarbete mellan EU och Östeuropa, Kaukasus och Centralasien.

¹⁶ Detta föreslås i det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant *Ett partnerskap för demokrati och delat välstånd med södra Medelhavsområdet*, KOM(2011) 200 slutlig.

¹⁷ Direktiv 2009/28/EG.

- Föreslå parterna ett regionalt energipartnerskap mellan EU och södra Medelhavsområdet, inledningsvis med fokus på en marknadsutveckling för elektricitet och förnybar energi i dessa länder fram till 2020.
- Uppmuntra tredjeländer att genomföra en ambitiös politik för energieffektivitet och förnybar energi och koldioxidprissättning, samtidigt som lika villkor för energisektorn ska garanteras.

1.4. Energidialog mellan EU och Ryssland – från partnerskap till integration

Ryssland spelar en unik och viktig roll på Europas energimarknad. Vårt gemensamma mål bör vara ökad konvergens mellan de två energimarknaderna, med tanke på att Ryska federationen kan optimera de socioekonomiska fördelarna från sin energiexport och EU kan förbättra konkurrenskraften på sin energimarknad.

Vårt energisamarbete kräver en ny och stark juridisk grund. Därför måste förhandlingarna om det nya avtalet mellan EU och Ryssland¹⁸ behandla väsentliga frågor som tillgång till energiresurser, nät och exportmarknader, investeringsskydd, reciprocitet, krisförebyggande och samarbete, lika villkor och prissättning på energiresurser. Rättssäkerhet krävs också i kärnfrågor, där samarbetsavtalet mellan Euratom och Ryssland håller på att förberedas. I Östersjöregionen, där det är nödvändigt att synkronisera de baltiska staternas nät med unionens kraftsystem, bör EU arbeta för att ingå ett tekniskt avtal mellan EU, Ryssland och Vitryssland om regler för förvaltning av elnät i regionen.

Energidialogen mellan EU och Ryssland kräver ökat samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen. Denna dialog har nyligen förstärkts genom undertecknandet av ett förbättrat system för tidig varning som ytterligare ska förbättra samordningen vid en nödsituation för tillgång eller efterfrågan. Vidare har ett rådgivande organ för gas mellan EU och Ryssland inrättats och det har förts intensiva diskussioner om framtida infrastrukturutveckling, inbegripet regelverket.

Utifrån dessa satsningar ska möjligheterna för ett långsiktigt samarbete mellan EU och Ryssland tas fram i en gemensam energiplan. Dessa aktiviteter ska stödja marknadsreformer och bidra till att förbättra investeringsklimatet för europeiska energiföretag i den Ryska federationen. Det bör förbättra samordningen i diskussioner om större infrastrukturprojekt som inbegriper flera av EU:s medlemsstater eller tredjeländer. Dialogen om kärnsäkerhet bör intensifieras, och i linje med partnerskapet EU–Ryssland för modernisering¹⁹ bör samarbete om forskning och innovation, energieffektivitet och andra hållbara energitekniker utökas.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Intensifiera, som en prioriterad fråga, förhandlingar om energiaspekter i det nya avtalet.
- Intensifiera genomförandet av partnerskapet för modernisering mellan EU och Ryssland med konkreta gemensamma projekt om rena och effektiva energitekniker, forskning och innovation.

¹⁸ Det nya avtalet EU–Ryssland har som mål att ange omfattande ramar för samarbete och ersätta det avtal om partnerskap och samarbete mellan EU och Ryssland som varit i kraft sedan 1997.

¹⁹ Inleddes på toppmötet EU–Ryssland, den 1 juni 2010.

- Inleda samtal med Ryssland om genomförandet av EU:s energifärdplan för 2050.
- Ingå ett tekniskt avtal mellan EU, Ryssland och Vitryssland om tekniska regler för förvaltningen av elnäten i Östersjöregionen.

2. STÄRKA PARTNERSKAP FÖR TRYGG, SÄKER, HÅLLBAR OCH KONKURRENSKRAFTIG ENERGI

EU har, som stor konsument, importör och teknikleverantör på energiområdet, intresse av den energipolitiska utveckling hos sina partners världen över. Det ligger i EU:s strategiska intresse att bygga upp långsiktiga och stabila partnerskap med sina viktigaste leverantörer och nya potentiella leverantörer, men också med konsumentländer, inbegripet tillväxtekonomier.

EU har bland den högsta standarden i världen när det gäller öppenhet på och reglering av marknaden, och även hög standard på säkerheten för kärnkraft och olja och gas. Genom internationellt samarbete kan EU hjälpa andra länder att höja sin standard.

2.1. Partnerskap med energileverantörer

EU:s partnerskap med dess främsta energileverantörer bör vara ömsesidigt fördelaktiga och återspegla det ömsesidiga beroendet. Det bör handla om en rad olika frågor, som regleringssamarbete, energitrygghet och energisäkerhet, forskning och innovation, energieffektivitet, marknadstillträde och investeringsskydd, med hjälp av lämpliga samarbetsinstrument och avtal. Sådana partnerskap bör också utökas till effektiv användning av tillgängliga resurser, och gemensamma bedömningar ur långsiktiga perspektiv på energitillgång och efterfrågan.

Förutom Ryssland, kan en omfattande strategi bättre illustreras i befintligt samarbete med andra viktiga kolväteleverantörer²⁰:

- Den mångåriga energidialogen på ministernivå mellan EU och Norge syftar redan till en samordning av energipolitiken i vidare bemärkelse. Norge är kopplat till EU via Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och är en viktig partner för unionen på en mängd olika områden som rör energipolitiken i stort och försörjningstryggheten. Detta partnerskap har potential att stärkas och utökas ytterligare.
- På samma sätt har unionen intresse i att utöka sitt energisamarbete med Algeriet och ta detta till en ny nivå. Båda sidor avser utan dröjsmål slutföra arbetet på ett samförståndsavtal om energi, vilket kan komma att bidra till ett bilateralt energisamarbete utanför de traditionella frågorna om handel med gas och olja och framför allt ta upp ett samarbete om utveckling av och handel med förnybar energi.
- EU:s energipartnerskap med Saudiarabien utgör också en lovande potential för att bredda omfattningen av det bilaterala samarbete utanför oljesektorn.

²⁰ Ryssland, Norge och Algeriet står för 85 % av EU:s import av naturgas och närmare 50 % av dess råoljeimport. OPEC-länderna står för närmare 36 % av EU:s råoljeimport.

- Efter Gadaffiregimens fall står EU redo att utvidga sitt erbjudande om att bygga omfattande energipartnerskap med nordafrikanska länder till att också omfatta Libyen. Framtida energisamarbete mellan EU och Libyen skulle kunna omfatta ett brett spektrum av områden, inklusive förnybar energi, elektricitet och styrning av energimarknaden, och ta sikte på att underlätta Libyens fullständiga integrering i samsamarbetsstrukturerna på energiområdet – både för regionalt samarbete och samarbete mellan EU och länderna i Medelhavsområdet. Dessutom kommer EU att stödja europeiska företags satsningar för att hjälpa till med att återställa landets potential vad gäller export av olje- och gastillgångar.

EU har också ett väletablerat energisamarbete med OPEC och de flesta av dess medlemmar. Vid sidan av dessa traditionella leverantörer har de Kaspiska och Centralasiatiska regionerna och Gulfregionen avsevärd potential för EU:s diversifieringspolitik, liksom den arktiska regionen och länder som Irak, Brasilien, Venezuela, Kanada och Nigeria, och även andra afrikanska producenter.

God energiförvaltning, inbegripet principerna i *Extractive Industries Transparency Initiative*,²¹ och en gravis utfasning av ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar slösaktig konsumtion, bör också vara centrala inslag i dessa satsningar, liksom hållbara produktionsmetoder, t.ex. att minska fackling.

Flytande naturgas (LNG) utgör ett viktigt bidrag till EU:s energiförsörjning och gasens grundläggande påverkan på den globala gasmarknaden kräver samarbete med huvudleverantörerna som Qatar, Australien, Trinidad och Tobago, men också med aktuella och framtida större konsumenter som Japan, Kina och Indien, för att den globala marknaden ska blir öppnare och flexiblare.

EU:s mål för att sänka koldioxidutsläppen kräver en ny typ av partnerskap där det finns potential för förnybara energitillgångar. Partnerskap med länder som producerar och konsumerar biobränslen, som Brasilien, USA och andra producenter i Afrika och Asien, ska syfta till att främja hållbarhetskraven för biobränslen och biovätskor. Partnerskap bör stödja genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Fördjupa befintliga dialoger med större energileverantörer och utöka nya dialoger med växande energiproducenter för att inbegripa exempelvis förnybar energi och flytande naturgas.
- Förstärka fokus i alla dialoger på god energiförvaltning, bra investeringar, hållbar energi och energieffektivitet.

2.2. Partnerskap med industrialiserade och snabbt växande ekonomier

EU:s dialog med andra stora energikonsumenter, både industrialiserade länder och tillväxtekonomier, bör fokusera på att skapa öppna och förutsägbara globala energimarknader, främja energieffektivitet och koldioxidsnål energi och påskynda teknisk forskning och innovationssatsningar. Internationella standarder, märkning av produkter (t.ex. EU:s *Energy*

²¹ EITI stöder förbättrad styrning i resursrika länder genom kontroll och full insyn i vad företag betalar ut och vad stater får in från olja, gas och gruvverksamhet.

Star-initiativ²²) och certifiering är särskilt relevanta ämnen för gemensamt arbete, med tanke på deras betydelse för att stimulera marknadsföring och marknadstillträde, användning och tillgång till koldioxidsnål teknik. Konstruktiva dialoger som redan förs med Kina, Ryssland och USA är goda exempel på sådant samarbete med konsumentländer.

Storskaliga internationella projekt, som ITER, är ett sätt att uppnå hög påverkan i tekniskt samarbete. Med tanke på storleken och omfattningen på en europeisk strategisk plan för energiteknik (Europeiska näringslivsinitiativ)²³ finns möjligheter till internationellt samarbete. EU-aktiviteter som Demonstration av avskiljning och geologisk lagring av koldioxid (CCS), bör kopplas till relevanta globala initiativ för att utbyta bästa praxis och främja användning av denna teknik. För att bibehålla Europas position inom energiforskning och innovation, bör tekniskt samarbetet med våra partner vara ömsesidigt, framför allt vad gäller tillgång till forsknings- och utvecklingsprogram, men också likabehandling och skydd av immateriella rättigheter.

Samarbetet med konsumentländer måste också svara på nya utmaningar. Exempelvis måste lagring av förnybar energi och elektricitet och andra avancerade energitillämpningar ha en mängd olika råvaror, däribland sällsynta jordmineraler som det råder brist på för tillfället. Förutom att säkra tillgången och tillträdet till dessa material, måste forskningen utveckla ersättningar för eller minska användningen av råvaror som medför ny osäkerhet vad gäller försörjningstrygghet, giftighet eller miljömässig belastning. En samordnad aktion från EU och andra tekniskt ledande länder, inbegripet USA och Japan, skulle skynda på dessa satsningar.

Bland de industrialiserade länderna är dialogen mellan EU och USA, särskilt Energirådet EU–USA som inrättades 2009, mycket viktig för EU:s energipolitik. Med tanke på tidigare erfarenheter bör denna fokusera ännu mer på att främja stabila, tillförlitliga och öppna globala energimarknader, samordna regelverken och forskningsprogrammen för att skynda på införandet av ren och effektiv energiteknik, och på att utveckla gemensamma standarder. För att fullt ut kunna dra nytta av detta samarbete måste båda sidor till fullo utnyttja och intensifiera samarbetet inom befintliga ramar, såsom Transatlantiska ekonomiska rådets (TEC) arbete för att främja e-mobilitet och de insatser Energirådet EU–USA gör för att främja bland annat smarta elnät och energilagringalternativ.

Den viktiga roll som länderna i Asien spelar, till exempel Japan, måste återspeglas korrekt i EU:s yttre satsningar. EU och Japan bör återuppta sina gemensamma aktiviteter för att främja målen för energitrygghet, hållbarhet och säkerhet. Forskning och innovation om energiteknik, fastställande av internationella standarder, smarta elnät och kärnkraftsäkerhet bör ligga i fokus för EU:s satsningar med Japan.

Kina är redan världens största energikonsument. När mer än hälften av ökningen i det globala energibehovet under de kommande 25 åren förväntas komma från Kina och Indien,²⁴ ändras balansen på energimarknaderna snabbt. Detta kräver stark respons från EU om de utmaningar det skapar ska kunna hanteras.

En dialog mellan EU och Kina har med framgång byggts upp på senare år. Såväl Europa som Kina har stort intresse i att öka energieffektiviteten och hållbarheten i Kina och att säkra lika villkor för EU-företag. Framtida samarbetsområden skulle kunna vara energieffektivitet,

²² www.eu-energystar.org

²³ KOM(2007) 723.

²⁴ International Energy Agency, *World Energy Outlook* 2010.

förnybar energi, rent kol, koldioxidavskiljning och lagring, smart elnät, fusionsforskning och kärnsäkerhet, med hänsyn även till Kinas snabba urbanisering.

Energibehovet i tillväxtländer ökar med en drastisk hastighet. EU bör utveckla aktiviteter av gemensamt intresse med länder som Indien och Brasilien, till exempel på området energipolitik och regleringsfrågor, standarder och teknisk forskning och innovation, inbegripet förnybar energi, hållbara biobränslen, rent kol, energieffektivitet, smarta elnät och fusion.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Bjuda in USA, Japan och andra industrialiserade partnerländer till gemensamma satsningar tillsammans med EU, för att påskynda utvecklingen av en ambitiös politik om koldioxidsnåla tekniska lösningar och energieffektivitet, inbegripet regleringssamarbete, gemensamma FoU-projekt, forskares rörlighet och gemensamt arbete avseende material med högre prestanda samt standarder för viktig och framväxande teknik, något som redan inletts tillsammans med USA inom ramen för Energirådet EU–USA.
- Utarbeta långsiktiga planer för koldioxidsnål energi med viktiga samarbetspartner som USA och Japan för att stödja samarbete inom teknik, forskning och industri.
- Föreslå ett trepartsinitiativ med Japan och USA om forskning inom viktiga material för energitillämpningar, särskilt på områden som utgör större tekniska utmaningar som ersättning för sällsynta jordartsmetaller.
- Lyfta fram ömsesidighetsprincipen inom EU:s energirelaterade vetenskaps- och tekniksamarbete som avsågs i Innovationsunionen²⁵; öka samarbetet mellan USA:s nationella energilaboratorium och laboratorier inom EU, inbegripet kommissionens gemensamma forskningscentrum.
- Förbereda EU och medlemsstaternas gemensamma strategier mot Kina, Indien, Brasilien och Sydafrika, utformade för att främja politik och teknik på områdena koldioxidsnål teknik och efterfrågestyrning och uppgradera befintliga bilaterala dialoger till att omfatta hållbara moderniseringsvägar och energitrygghetsaspekter.

2.3. Ett stabilt och förutsägbart ram för handel och investering

EU bör fortsätta att inkludera viktiga principer för handel och investering såsom icke-diskriminering och marknadstillträde, och göra dem verkställbara genom effektiva tvistlösningsförfaranden såväl i bilaterala avtal som i multilaterala regelverk. Dessa regler bör förhandlas fram så att de passar de specifika energirelationerna och intressena i de enskilda länderna, eller grupper av länder.

Principerna måste kompletteras med regler om ömsesidigt och jämförbart tillträde till energiresurser och nät i dessa länder, och även om investeringsskydd och konvergens i lagstiftningen om prissättningspolitik, hållbarhetskriterier och krisförebyggande system.

Stora ansträngningar görs för att hantera energispecifika problem inom EU:s handels- och investeringsavtal, däribland Europeiska energistadgan och inom WTO. Arbetet för en

²⁵ Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin.

omfattande och enhetlig rättslig miljö för EU:s energirelationer med de främsta leverantörs- och transitländerna måste intensifieras. Detta är avgörande om man ska uppnå ytterligare konvergens inom lagstiftningen med EU:s grannländer.

Enligt energistadgeprocessen måste arbetet åter fokuseras på kärnområdena för dess mandat – handel, transit och investeringsskydd. Dessutom bör Europeiska energistadgan, för att behålla sin relevans, sträva efter att utöka medlemskapet mot Nordafrika och Fjärran Östern. EU anser att det vore till ömsesidig fördel om Ryssland deltog fullt ut i denna multilaterala ram.

Samtidigt måste EU främja lika villkor för investering i hållbar energi genom att ta itu med det ökande antalet handels- och investeringshinder inom denna sektorn. Det kan ske med hjälp av verktygen i strategin för marknadstillträde²⁶. En minskning och ett undanröjande av sådana hinder är också viktiga för utvecklingsländer, för att göra tekniken överkomlig i pris och uppmuntra till långsiktiga investeringar, med lämpligt skydd för investerare och belöningar för innovation, så att tekniköverföring och användning av den blir verklighet. EU bör också aktivt arbeta för att ställa upp globala standarder för hållbar handel och investering i grön energi.

Det krävs bättre sammanhang mellan EU:s energipolitik och industripolitik om konkurrenskraften för EU:s industri. Kommissionen bör sträva efter att systematiskt främja och formalisera EU-industrins deltagande i sina energidialoger med strategiska partner.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Stödja energistadgekonferensen med att återföra fokus i energistadgans arbete på dess kärnområden handel, transit och investering, och med att utöka dess geografiska räckvidd.
- Uppmuntra industrin att alltid delta i EU:s energidialoger med strategiska partnerländer, bland annat genom att ordna speciella affärsforum.

2.4. Främja högsta säkerhet, trygghet och miljöstandard globalt

Regler som föreskriver höga nivåer av kärnsäkerhet inom EU bör återspeglas i yttre strategier, i första hand när det gäller befintliga eller planerade kärnkraftanläggningar i EU:s närhet. Åtgärder bör också övervägas för att säkerställa att sådana kärnkraftsanläggningar uppfyller den högsta nivån av kärnsäkerhet, vilket ska kunna kontrolleras genom gemensamma initiativ avseende säkerhets- och riskbedömningar.

Med hjälp av bilaterala Euratom-avtal med de flesta av EU:s främsta leverantörer av kärnmaterial är det möjligt att flytta material och överföra teknik enligt internationella skyddsbestämmelser. Detta arbete ska skyndas på ytterligare med revideringen av avtalen med Kanada och Australien, förhandlingar om avtalet med Sydafrika och Ryska federationen och när förhandlingar inleds med Kina. Alla nya kärnavtal bör uppfylla högsta internationella säkerhetsstandard.

EU bör intensifiera sina ansträngningar inom multilaterala ramar, inbegripet Internationella atomenergiorganet (IAEA), för att säkerställa att de högsta kärnsäkerhetsstandarderna görs juridiskt bindande i hela världen. Att förstärka konventionen om kärnsäkerhet är ett väsentligt element i detta avseende.

²⁶

KOM(2007) 183 slutlig.

EU förväntar sig att tredjeländer efterlever de högsta internationella standarderna för kärnsäkerhet och miljöskydd i energiprojekt som påverkar EU, framför allt med en konsekvent och öppen bedömning av de gränsöverskridande miljöeffekterna för EU.

EU strävar också efter att göra EU till ett område med bästa praxis vad gäller säkerheten för olje- och gasverksamhet till havs. Kommissionen förbereder konkreta förslag för att stödja detta åtagande såväl inom EU som internationellt. Målet är att lägga fram internationella säkerhetsstandarder, framför allt inom G-20, Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), OPEC och International Regulators' Forum.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Utöka kärnsäkerhetsbedömningar till EU:s grannländer och stärka samarbetet om kärnsäkerhet för att gynna konvergens i lagstiftning och standarder.
- Granska användningen av Euratom-avtal och utöka deras räckvidd, när det är relevant, till frågor om leverans av kärnbränsle, kärnavfall, säkerhetsstandarder, kärnforskning och slutligen ekonomisk hjälp vid tekniskt samarbete.
- Förespråka internationellt bindande kärnsäkerhetsstandarder i multilaterala diskussioner, inbegripet under IAEA.
- Underlätta för etablering av regionala samarbetsforum för tillsynsmyndigheter till havs, vilka ska bygga på erfarenheter från North Sea Offshore Regulators Forum.
- Skapa ett forum med intresserade partner inom Medelhavsområdet för att aktivt främja högsta säkerhetsstandard för olje- och gasutvinning till havs i regionen.
- Ta upp frågan om säkerhet till havs med kolväteproducenter inom OPEC.

3. FÖRBÄTTRA TILLGÅNGEN TILL HÅLLBAR ENERGI FÖR UTVECKLINGSLÄNDERNA

Ökande befolkningstal och energibehov främst i tillväxtländer bidrar till instabila energipriser, problem med energitryggheten och ökade utsläpp av växthusgaser. Hållbar energipolitik, ökad användning av koldioxidsnål och energieffektiv teknik och hållbarare, öppna och icke-diskriminerande investeringsramar, även för förnybar energi, kommer att bidra till att förbättra energitillgången och ge ökad försörjningstrygghet och minskade spänningar på världens energimarknader.

Idag saknar 1,4 miljarder människor i världen, de flesta av dem i Afrika söder om Sahara och i Sydasien, fortfarande tillgång till elektricitet, och 2,7 miljarder människor är fortfarande beroende av traditionell biomassa för att laga mat. Att så många människor fortfarande inte har tillgång till elektricitet utgör ett stort hinder för ekonomisk utveckling, och den utbredda användningen av ved som bränsle i traditionella spisar och den ohållbara användningen av träkol orsakar hälsoproblem och avskogning.

Energien spelar en viktig roll för att millenieuvecklingsmålen ska uppnås och är en viktig drivkraft för att utrota fattigdom och skapa tillväxt för alla. Ändå förblir tillgång till moderna

energitjänster en av de största utmaningarna för hållbar utveckling och är därför en central fråga i kommissionens utvecklingspolitik²⁷.

Låginkomstländer och de minst utvecklade länderna bidrar bara med en bråkdel till de globala utsläppen av växthusgaser. Afrika, till exempel, har 15 % av världens befolkning men står för mindre än 4 % av de globala koldioxidutsläppen. En utbredd användning av förnybara energikällor och högre energieffektivitet i de här länderna skulle bidra till ökad hållbarhet i deras ekonomier, utan att för den skull begränsa de ekonomiska ambitionerna bland världens fattigaste medborgare. En grön energirevolution i Afrika kunde ge lokala arbetstillfällen och nya inkomstkällor.

De varierande oljepriserna har stor påverkan på utvecklingsekonomierna. Förnybar elektricitet, styrning av energiefterfrågan (EDM), ökad öppenhet på marknaden och energieffektivitet kan mildra påverkan av framtida oljepriscocker. Genom att främja regional integration och elhandel samt rättvis och effektiv prissättning kan EU bidra till att förbättra tillförlitligheten och överkomligheten i energiförsörjningen och bidra till en hållbar tillväxt för alla.

I Afrika bör EU:s satsningar mobiliseras fullt ut för att uppnå målen i energipartnerskapet mellan EU och Afrika om tillgång till moderna energitjänster, regionala sammankopplingar och förnybar energi. EU:s energiinitiativ²⁸ ska utökas ytterligare och anpassas för att ta hänsyn till globala utmaningar såsom klimatförändringar.

Kommissionens grönbok om EU:s utvecklingspolitik²⁹ belyser hur hållbar energi är en av de främsta drivkrafterna för utveckling. EU har en unik position för att ge hjälp på energiområdet till utvecklingsländer, framför allt till de minst utvecklade länderna. Ytterligare satsningar måste göras för att helt införliva energi i utvecklingsverksamheten och samtidigt driva en omfattande energipolitik, reformåtgärder, gynnsamma investeringsvillkor, infrastrukturutveckling och energieffektivitet i de berörda länderna.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Trappa upp satsningarna för att uppnå energimålen för EU-Afrika 2020 om tillförlitlig och trygg energiförsörjning och ökad tillgång till hållbara energitjänster som de europeiska och afrikanska ministrarna avtalade i Wien i september 2010.
- Mobilisera åtgärder på regional nivå i utvecklingsländerna, framför allt i Afrika, för att reformera de rättsliga ramarna och skapa marknadsbaserade villkor som lockar till sig investeringar från den privata sektorn och ökar den regionala energihandeln.
- Mobilisera fler resurser från EU:s utvecklingsbistånd för att få igång investeringsprojekt i liten skala för att öka tillgången till energitjänster i landsbygdsområden och i större skala för att öka energin konkurrenskraft och energisäkerheten genom sammankopplingar och större produktionsprojekt.

²⁷ SEK(2009) 534.

²⁸ EU:s energiinitiativ för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling, som är den övergripande strukturen för samordning av energiutveckling bland EU:s medlemsstater, lanserades vid toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002.

²⁹ KOM(2010) 629 slutlig.

- Integrera energin i alla EU:s utvecklingspolitiska instrument och skapa anpassade stödplaner och finansieringsinstrument för de specifika behoven i sektorn, genom att gynna kapacitetsuppbyggnad och tekniköverföring, även genom forskning och innovation, stimulera decentraliserad förnybar kraftproduktion, främja privata initiativ och maximera lokalt mervärde.
- Underlätta de minst utvecklade ländernas tillgång till klimatfinansiering, framför allt genom bidrag inom ramen för UNFCCC:s förhandlingar för att ta fram en ny mekanism för ren utveckling som är mer anpassad till behov avseende energitillgång och hållbar utveckling.

4. BÄTTRE FRÄMJA EU:S POLITIK UTANFÖR DESS GRÄNSER

När de strategier och prioriteringar som läggs fram ovan ska genomföras krävs ytterligare steg för att förbättra sammanhållningen i EU:s åtgärder och sammanföra satsningarna, även finansiella, för att fullfölja EU:s och medlemsstaternas ömsesidiga intressen och prioriteringar. Detta kräver ett nytt system för energipartnerskap med de främsta av EU:s partner.

4.1. En strategisk åtgärd för energipartnerskap

Ett omfattande system för EU:s energipartnerskap kräver differentiering och flexibilitet i räckvidd och instrument för varje enskilt land och organisation.

I tabellen nedan visas hur räckvidden på vårt energisamarbete måste anpassas och differentieras efter de olika typerna av relation med våra partner (marknadsintegration, konsument/leverantör, konsument/konsument) och vilka juridiska och politiska instrument som ska användas. Man bör också observera att många länder kan hamna i mer än en kategori och typen av partnerskap kan utvecklas över tid.

	Med våra grannländer/ marknads- integration	Med våra främsta energileverantörer och transitländer	Med de främsta energiaktörerna i världen	Med utvecklingslän- der
Räck- vidd	Alla frågor som ingår i EU:s energipolitik	En mängd frågor av gemensamt intresse som försörjningstrygghet/efterfrågan, industrisamarbete, handel och investering	Fokus på prioriterade frågor som forskning och innovation, koldioxidsnål teknik, energieffektivitet, standarder	Utvecklingsstrategier för låga utsläpp, energitillgång, rättsliga och politiska ramar, främja utvinning och överföring av energi, förnybar energi ...
Instru-	Fördraget om energigemenskap	Strategiska	Tillfälliga	Tillfälliga

ment	n	energialoger	energisamarbeten	energisamarbeten
	Instrument enligt den europeiska grannskapspolitiken, krisberedskapsinstrument och/eller specifika partnerskap och samarbetsavtal, som bl.a. täcker energi		Andra tillämpliga instrument	Instruments enligt EU:s utvecklingspolitik och, i relevanta fall, krisberedskapsinstrument
	Europeiska energistadgan			
	Handelsavtal			

EU ska i enlighet med detta inleda dialog med alla våra främsta partner för att diskutera ömsesidiga förväntningar och intressen i energipartnerskap.

4.2. Förbättra samordningen bland medlemsstaterna

En konsekvent strategi från EU och medlemsstaterna har redan medfört fördelar i form av multilaterala energioorganisationer. Detta skulle dock kunna förstärkas med förbättrad samordning mellan medlemsstaternas yttre strategier. Kommissionen ska därför upprätta en strategisk grupp för internationellt energisamarbete bestående av representanter för medlemsstaterna och relevanta EU-avdelningar och med stöd från regelbundna gemensamma översyner av EU-samarbetet med tredjeländer på lands- eller regionnivå.

Inom de främsta internationella forumen måste EU och dess medlemsstater för det mesta tala med en röst. I sådana fall ska principen om äkta samarbete tillämpas fullt ut, inklusive plikten att säkerställa enighet i den yttre representationen av unionen. Detta är framför allt relevant när det gäller Internationella energioorganet (IEA) men också Internationella energiforumet (IEF), Internationella partnerskapet för samarbete om energieffektivitet (IPEEC) och Internationella byrån för förnybar energi (Irena).

Allt eftersom G-8 och G-20 blir allt tydligare med att ställa upp energipolitiska prioriteringar, är det viktigt för EU att göra sin röst hörd i strategiska frågor som säkerhet vid offshoreborrning, kärnsäkerhet, instabila oljepriser, marknadsstyrning och subventioner av fossila bränslen.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Upprätta en strategisk grupp för internationellt energisamarbete.
- Främja konkreta åtgärder för säkerhet vid borrning till havs, kärnsäkerhet och utvecklingsstrategier för tekniska lösningar med låga utsläpp i energiagendan för G-8/G-20 och samarbeta med tredjeländer för att motverka instabila energipriser.
- Utarbeta ökad synergi med Internationella energioorganets arbete med energiprognoser, marknadsanalys och tekniskt samarbete.
- Säkerställa aktivt deltagande och en ledande roll för EU i den globala energistyrningsdebatten, genom regelbunden närvaro i relevanta internationella energiinitiativ och ramar.

4.3. Optimera EU:s yttre bistånd inom energisektorn

Energi är en viktig komponent i EU:s yttre biståndsprogram. Diskussionerna om EU:s fleråriga budgetram efter 2013 ger tillfälle att säkerställa att energirelaterade frågor finns med i alla EU:s instrument för yttre förbindelser, både tematiskt och geografiskt, i linje med de prioriteringar som anges i detta meddelande.

För att undvika dubbelarbete bör EU ytterligare samordna sitt stöd med medlemsstaternas och de internationella finansinstitutens, till exempel Europeiska investeringsbanken (EIB), Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), andra europeiska utvecklingsbanker och Världsbanken. EU kommer att sträva efter att maximera synergier mellan olika europeiska bidrag, på samma sätt som detta gjordes vid finansieringen av Tjernobyl-inkapslingen. När det är lämpligt ska kommissionen arbeta tillsammans med de europeiska utvecklingsbankerna för att säkerställa att deras finansiella instrument stämmer överens med behoven och målen för EU:s energipolitik i tredjeländer.

Kommissionen kommer därför att överväga att skapa en databas med energiprojekt i partnerländer, vilka finansieras av EU, EU:s medlemsstater, EIB, EBRD och andra.

De främsta uppföljningsåtgärderna:

- Integrera "energitrygghet, tillgång och hållbarhet" i EU:s yttre fleråriga budgetram efter 2013.
- Främja anpassningen av europeiska finansiella institutioners instrument till EU:s prioriteringar för den yttre energipolitiken för att förbättra synligheten och effekten för EU:s stöd i tredjeländer.
- Skapa ett verktyg för informationsdelning som är utformat för att samla in och visa relevanta uppgifter om EU:s och medlemsstaternas energiprogram och projekt i tredjeländer.

5. SLUTSATS

EU:s energipolitik bygger på ett tredelat mål för försörjningstrygghet, konkurrenskraft och hållbarhet, och den yttre dimensionen spelar en avgörande roll för alla målen. En konsekvent och väl samordnad yttre energipolitik är också viktig för att fullborda den inre marknaden och uppnå de främsta politiska målen, även inom internationellt samarbete. En sammanhållen, dynamisk och proaktiv yttre energipolitik är viktig för att såväl EU som dess medlemsstater ska kunna inta en ledande position inom energi och geopolitik, effektivt främja både EU:s och nationella energiintressen utanför EU:s gränser och bidra till den europeiska industrins konkurrenskraft.

EU:s inre energimarknad, ett stabilt rättslig ram för energihandel, investering och trygghet, EU:s kolmarknad med dess internationella kopplingar och EU:s finansiering av infrastruktur, teknik, forskning och utveckling – allt detta ger EU många starka punkter och skapar potential för partnerskap som gynnar EU, medlemsstaterna och EU:s partner.

För att maximera denna potential och effektivare hävda EU:s och medlemsstaternas intressen på föränderliga globala energimarknader, föreslås i detta meddelande ett antal strategiska

åtgärder och mål som ligger i linje med Europeiska unionens intressen. Dessa måste till fullo samordnas med alla medlemsstater och även vara konsekventa med och i möjligaste mån ömsesidigt förstärka annan EU-politik som yttre relationer, handel, utveckling, utvidgning, konkurrens, forskning, innovation, miljö och klimat. Energipartnerskap bör syfta till att komplettera och förena – till ömsesidig nytta för energipolitiken och de allmänna förbindelserna mellan unionen och relevanta partnerländer. En sådan omfattande strategi skulle garantera att satsningar för att öka säkerheten och hållbarheten i EU:s energiförsörjning är förenliga med en utveckling av politiskt och ekonomiskt samarbete som bygger på, och när det är möjligt förstärker, demokratiska värden och respekt för mänskliga rättigheter. Sådana prioriteringar bör också återspeglas i den höge representantens och Europeiska utrikestjänstens arbete, och ge EU-delegationer i strategiska partnerländer en aktiv roll i genomförandet.

Att genomföra dessa förslag skulle inte bara bidra till att uppnå EU:s energipolitiska mål utan också till att uppnå ökad säkerhet, ökad stabilitet och ökat välstånd i hela världen.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att godkänna den föreslagna strategin. Den ser också fram emot att fortsätta dialogen med alla intressenter så att ambitionen om en yttre energipolitik för EU kan förverkligas.